



Розділ I

ЗГУБНІ НАСЛІДКИ НАЛАШТУВАННЯ ЧУЖОЇ ПІЧКИ

Автобус зупинився в місці, яке мало б називатися «Знову Заблукали». Окрім дірявого асфальту і стовпчика зупинки, там були тільки сплутані, густі дерева, кущі та брудний сніг. Відсутність ліхтарів зробила б темряву насправді темною, якби не міське освітлення, що відбивалося від низьких снігових хмар. Це місце десь між Віляновом і Натолінем, а можливо, навіть і далі становило анклав дикої природи, яка вислизнула з кліщів жадібної Варшави.

— Ми зарано. — Фелікс поглянув на годинник.

Вони поставили в сніг військовий мішок з напоями на вечірку.

— Ти сам хотів мати запас часу, — нагадав Нет. — Аби не спізнитися. Культура і таке інше... — Він позирнув на годинник друга, але серед кільканадцяти стрілок на кількох циферблатах не зміг зрозуміти, котра година. — Ти сьогодні з цим годинником? Котра?

— Вісімнадцята тридцять шість. Вечірка почнеться за двадцять чотири хвилини.

— Трохи холоднувато... А ми можемо прийти раніше... і допомогти з приготуваннями?

— Та ні, — відповіла Ніка.

На зупинці не було павільйона. Не було навіть лавки, тільки один забетонований у землі стовпчик зі знаком і розкладом автобусів. На самій верхівці прикручена маленька табличка з назвою зупинки, але наклейка від старості злізла і залишився тільки номер «01».

— Глобальне потепління забуло про Варшаву. — Нет потирав долоні та вуха. — Здурити можна, Шпіцберсувалки*...

— Інші прийдуть, напевно, наступним автобусом. — Ніка подивилася на табличку з розкладом. — За двадцять хвилин.

— Супер. — Нет кивнув головою і почав тупцювати. — Реально, не можна прийти раніше? Допомогти салатик робити чи щось іще?

— Ні, — категорично заперечила Ніка.

— Культура — це кул... Може, багаття розпалимо?

Фелікс роззирнувся.

— Дерево мокре, — заявив він. — Щоб його розпалити, потрібно десь пів години.

— Що вигадаяу, все не так... У тебе є чорний маркер?

— Є, а навіщо?

— Давай і побачиш.

Нет притягнув з кущів колоду — частину розпиляного стовбура дерева — та опер її об стовпчик зупинки. Узяв у Фелікса маркер і видерся на хитку підпорку. Трохи помалював на табличці, після чого зіскочив на землю і жбурнув колоду в кущі.

* *Ідеться про холод: Сувалки — найхолодніше місто Польщі, поляки називають його «Польський північний полюс» або «Польський полюс холоду». Шпіцберген — острів на півночі Норвегії, відомий також своїми низькими температурами. (Це примітка перекладачки; надалі в цій книжці, якщо побачите примітку рівним шрифтом, то вона від самого автора, а якщо курсивом — то від перекладачки або ж українського редактора.)*

Табличка над знаком зупинки тепер мала напис: «Ніде 01».

— Може, це і не надто весело, але принаймні я зігрівся, — заявив Нет.

Кілька хвилин вони стояли й тупцювали. Ніка придулилася до Нета, навіть обв'язалася з ним своїм довгим шарфом. Фелікс мерз сам за пів метра від них.

— У вас однакові застібки-блискавки на куртках, — зауважив він раптом. — Можете застібнутися ними, буде тепліше.

Нет порівняв блискавки-застібки, відклав рюкзак і почав розстібати куртку.

— У тебе теж такі самі застібки. — Ніка подивилася на куртку Фелікса. — Можемо застібнутися утрьох.

— Ні, ні, ні... — Нет швидко застібнувся під шию. — Усі будуть сміятися.

— Заспокойся. Нам буде тепліше.

Нет неохоче з'єднав половину повзунка із застібкою Фелікса. Вони витягли руки з рукавів і утворили таким чином своєрідний спальний мішок для стоячих.

— Переваги глобалізації, — заявив Фелікс, розглядаючи застібку-блискавку. — Обіцяв татові відправити місце розташування, — раптом згадав він. Витягнув телефон і почав клацати.

— Телефон з клавішами, як у вантажному ліфті цементного складу, — зауважив Нет.

— Дякую, але з ним можна падати зі сходів і занурюватися. Звідки цей сарказм?

— Від холоду. Для чого це місце розташування?

— Це координати GPS, аби він міг нас забрати. Хіба тільки ви хочете повертатися автобусом, який не приїде, бо водій спатиме на Новий рік.

— Гарзд. — Нет стенив плечима, що призвело до підняття всіх трьох курток. — Я не проти. Краще повертатися з твоїм батьком, ніж пішки.

— А як брато-сестра? — згадав Фелікс. — Маленький хаосик уже вдома?

— Знаєш, я сподівався на маленький хаосик, але те, що діється, слід називати великим хаосом! Уяви собі два маленькі високотонові гучномовці, які в будь-який час вмикають концерт «Chemical Brothers» за стіною з гіпсокартону, біля якої в тебе лежить голова, коли ти спиш. Поправка: коли ти намагаєшся спати.

— Співчуваю, — відповів Фелікс. — Але ти серйозно не радієш від того, що маєш брата й сестру?

— Це такий вид радості, коли виявляється, що у ванній прорвало кран над раковиною, а вода по параболі ллється у ванну, а не на підлогу. Так було в якомусь фільмі... Гарзд, я люблю його... їх. Навіть зможу віддати їм свій останній другий сніданок і таке інше.

— Уже вгадали імена? — поцікавилася Ніка.

— У мене була ідея назвати брата Сервер, а сестру Дискетка, але це нікому не сподобалося. — Нет засміявся і замахав рукавами, запускаючи під куртки холодне повітря. — Старі вагаються між Анею і Зузею. Чи якимось так... Сподіваюся це не буде щось банальне. Щоразу вони пропонують нові імена, а я звичай не погоджуюся з цим... вторгненням у мій дім!

— То ти зовсім не щасливий? — запитала Ніка.

— Щасливий, але... ну розумієш... Є такий малий клопіт з нічною тишею... і взагалі з тишею. Ну і ще один — з пелюшковими ароматами.

Вони почули двигун автобуса.

— Головоніг сухопутний! — вигукнув Оскар, який вийшов з автобуса першим. — Триголовоніг сухопутний!

— Замовкни! — рявкнув Нет і почав розстібати блискавки.

— Просто було холодно, — пояснив Фелікс, допомагаючи другові з застібками. — Довго на вас чекали.

Врешті їм вдалося вивільнитися. Вони привітали-ся з Оскаром, Віктором та Люціаном.

— Шкода, що ми не купили феєрверків, — промовив Люціан.

— Тато Гілберта повинен щось мати, — зауважив Фелікс. — Він хімік.

— І не зовсім... стабільний психічно, — додав Нет. — Боюсь, одразу після підпалення феєрверків тата Гілберта на столі президента США задзвонить червоний телефон.

— Ви гадаєте, вони весь час будуть з нами? — стурбовано запитала Ніка. — Маю на увазі батьків Гілберта.

— Гілберт трохи схиблений, але це було б уже занадто.

Ушістьох вони перейшли дорогу і рушили вузькою ґрунтіркою, ковзаючи на зледенілих коліях. За кількадесят метрів кущі відкрили щось на кшталт заїзду перед ворітьми. Будинок стояв самотньо серед чагарників та старих дерев на самому схилі Вісли. У нього було три поверхи і похилий дах. У кількох вікнах горіло світло, з труби валив дим. Коло дверей гаража стояв дуже старий і дуже брудний Форд Скорпіо*. Далі було настільки темно, що навколо цілком могли розташуватися справжні джунґлі.

— О, — промовив Оскар.

Фелікс, Нет і Ніка вже колись були тут, але інші бачили будинок уперше. І зараз вони розмірковували, чи зустрічати Новий рік у власному домі перед телевизором — такий уже відстій. Люціан роздивлявся дзвоник.

— Гадаєте, вони вже нас помітили? — запитав він, але постать у вікні на другому поверсі розвіяла його сумніви.

* Через любов автора до машин у цій книзі всі назви автомобілів з великої літери.

— Хто взагалі придумав зустріти Новий рік у домі Гілберта? — застогнав Оскар.

— Гілберт, — відповів Нет. — Не турбуйся. Це може бути цікаво.

Вони озирнулися на звук двигуна і, осліплені фарами, відступили вбік. Великий елегантний автомобіль продирався зледенілою дорогою. Днищем він шкрябав об замерзлий сніг. Коли перед ворітьми зупинився чорний Лексус, усі затримали подих. Задні двері прочинилися, і з них вийшла... Аурелія, вдягнута в шубу до землі.

— Привіт, — промовила вона, помітивши однокласників. — Не працюють ліхтарі?

За Аурелією у дверях автівки з'явилися білі черевики, довгі ноги й решта Клаудії. Біле волосся було зібране у вишукану зачіску, створюючи враження, що голова вдвічі більша.

— Немає ліхтарів, — ствердила вона похмуро, зачиняючи двері.

Вікно в передніх дверях опустилось, і з нього визирнув тато Аурелії.

— Ти... впевнена? — запитав він, роздивляючись будинок та огорожу.

— Я в розпачі, — пояснила Аурелія. — Три інші вечірки скасували, тож залишилося... це.

— Боюсь навіть думати про таке місце. — Тато Аурелії дивився на будинок.

— Боїшся за машину?

— Це теж. Але... я говорив про тебе.

— Не хвилюйтеся, — заспокоїв його Люціан. — Вона буде не сама.

Батько Аурелії поглянув на нього так, ніби хотів сказати: «І цього теж боюсь». Але він нічого не відповів. Зачинив вікно, розвернувся і, буксуючи в снігу, поїхав.

Двері будинку відчинилися.

— Чому не дзвоните? — закричав до них Гілберт.

— Як би тобі сказати... — почав Нет, але Ніка штурхнула його в бік.

Гілберт залишив відчинені двері й пішов до них по недбало очищеній стежці. З хвилину він шарпав за ручку старої дерев'яної хвіртки. Коли нарешті вона піддалася, хлопець ледь не впав на льоду. Вони привіталися й пішли в бік будинку.

— Зачекайте! — позаду пролунав дівочий голос.

Хтось біг у їхній бік, за кілька кроків шоразу послизаючись на снігу. Маленька постать із блідим обличчям, ледь помітна в темряві.

— Хтось має осиковий кілок? — запитав Нет, але ніхто не засміявся.

Постать підбігла до хвіртки й схилилася, аби перевести подих. Це була Зося.

— Звідки ти взялася? — запитав Віктор.

— Пропустила зупинку... — захекано відповіла вона.

— Ти їхала тим самим автобусом, що й ми, і не підійшла?

— Не хотіла нав'язуватися, — Зося стелула плечима.

— Умієш маскуватися, — додав Оскар. — В автобусі було, може, осіб зо п'ять. Чому не вийшла на зупинці?

— Бо... це була зупинка на прохання.

— Ага... і ти не хотіла створювати проблеми водію. Зрозуміло.

У відчинених дверях на порозі будинку з'явився батько Гілберта.

— Ти забув про термодинаміку, синку! — закричав він, схопившись за ручку. — Покарання — п'ять хвилин на морозі!

Він гримнув дверима. Усі завмерли з роззявленими ротами, але до того, як хтось зміг щось запитати, двері відчинилися знову.

— Заходьте, заходьте, я пожартував. Тільки швиденько, бо наш будинок не має шансів у боротьбі з температурою всієї Північної півкулі.

Вони швидко зайшли, щоб не нарватися на черговий «жарт». Пан Куртач був кремезним, злегка згорбленим чоловіком із сивим волоссям, яке стирчало в усіх можливих напрямках. Він був одягнений в елегантний піджак від смокінга, але на сірий светр, у картаті штани й кросівки. Вигляд це мало дивний, але, безперечно, було набагато зручнішим, ніж те, що зазвичай одягають до смокінга.

Діти повісили куртки в холі й зайшли до салону. На відміну від тата, мама Гілберта була прикладом елегантності. Елегантності у версії ретро, якщо точніше. Вона була худюю, навіть кістлявою, що додатково підкреслював сильно затягнутий на талії костюм, скроєний у стилі тридцятих років (можливо, костюм і походив з того часу). Вона стояла, наче у кіно, спершись об фортепіано, якого не використовували, бо на ньому стояло безліч дрібничок. Пані Куртач вигляд мала такий, наче позувала для портрета, який потім повісять у золотій рамі на головне місце в салоні. Вона завмерла, усміхаючись до гостей, і поворухнулася, тільки коли всі зайшли до кімнати.

— Ах, нарешті ви тут! — Вона розвела руки, а потім склала долоні й дивилася на дітей, явно очікуючи відповіді.

Феліксу це нагадало поведінку японських роботів-прототипів, коли в них зависає система. Нет хотів сказати щось типу: «Ах, авжеж ми тут». На щастя, його випередила Ніка:

— Ще не всі, але більшість. Чи можемо чимось допомогти?

— О ні! Усе готове. — Пані Куртач махнула навколо жестом доброї феї, яка розсипає місячний

пил. — Закуси розставлені в алфавітному порядку за рухом годинникової стрілки. Для зручності. Салати в холодильнику. Гілберт знає всі наступні кроки.

На це важко було щось відповісти. Навіть Ніці.

— Схоже, шампанське вже відкоркували... — буркнув Нет. На щастя, тихо.

Салон був заставлений відполірованими до блиску антикварними меблями, що наводило на думки про будинок старих тіток. Пахтіло легкою затхлістю та їжею. Ніхто не мав бажання перевіряти, чи мисочки з горіхами, чипсами, порізаною морквою та всілякими іншими закусками стоять в алфавітному порядку. Діти нерухомо й мовчки дивилися на господиню, а вона — на них. Гілберт потирив долонею чоло і вдавав, наче над чимось замислився.

— Ще приємний акцент... — Мама Гілберта перекладає погляд з дитини на дитину. — Ми залишаємо вас у надії, що ви винесете з нашого дому тільки гарні спогади.

До кімнати зайшов пан Куртач із шубою своєї дружини. Шуба мала такий вигляд, наче було пошита з новозеландських летючих кротів. Навіть Аурелія витріщила очі.

— Ми з мамусею поїдемо на танці. Будемо шаленіти до світанку. Їжі вам вистачить. Пиво в холодильнику пораховане. Як повернемося, його може бути більше, але не менше.

— Охо-хо-хо... — засміялася господиня, затуляючи рота долонею. — Це було не всерйоз.

— Музика отам. — Тато вказав на стос дисків біля чогось схожого на архаїчну колонку. — Це твої поза часом. Вам точно сподобається.

Він одягнув довгошерстий кожух по коліна. Тепер обоє вони виглядали наче постаті з фантастичного фільму. Вони вийшли з будинку і сіли у Форд. Гості зібралися біля вікна. Замість скреготу стартера до них долинув свист, схожий на звук швидкісного

турбореактивного двигуна. Коли звук перейшов на високий писк, машина почала рухатися. З вихлопних труб вирвався сяючий газ.

— Якась турбіна, — зауважив Фелікс. — Біогаз?

Гілберт кивнув.

— А це законно? — запитав Фелікс.

— Гм...

Форд під'їхав до воріт, пхнув їх бампером, стулки відчинилися, а потім зі стогоном пружин зачинилися за машиною.

— Класно... — кивнув головою Фелікс.

— Слова про винесення гарних спогадів означає невинесення срібного столового начиння? — запитав Нет.

— Ми можемо про це не згадувати? — попросив Гілберт. — Допоможіть відсунути меблі під стіну.

Меблі було встановлено досить незручно. Кожен рух загрожував звалити якусь фігурку чи вазончик. Шлях через салон нагадував смугу перешкод, яка доповнювалася ще й перешкодами кулінарними. Почалася перестановка. Ніка з Зосею переставляли дрібнички, хлопці пересували меблі. Аурелія і Клаудія стояли біля виходу і було схоже, що вони хочуть утекти. Вони точно не пасували до декорацій. Аурелія була вдягнена в блискучу мініспідницю та обтислий білий светр, а Клаудія — в рожеву мінісукню. Лише за кілька хвилин, коли салон набув більшої функціональності і втратив естетику, вони посідали на софу і з нудьгою в очах стали розглядатися навкруги. Закуси перенесли на стіл у їдальні, що розташовувалася біля салону. Люціян, Оскар і Віктор одразу почали знищувати горішки та чипси.

— У тебе тут купа старого брукхту, — зауважив Нет.

— Те, на що ти сперся, — це столик для самовара 1848 року. Колись ним користувався Юліуш Словацький. Він коштує як маленька автівка.

Нет відскочив наче ошпарений.